

Balsfjord kommune
2026-2030

Rutinebeskrivelse for tilsyn med privat grunnskoleopplæring i hjemmet

Trude Bråthen
Balsfjord kommune
[Dato]

Innholdsfortegnelse

1. Formål	3
2. Privat grunnskoleopplæring i hjemmet	3
3. Rundskriv om privat grunnskoleopplæring	3
3. Registrering av elever og flytting av familier til/fra kommunen.....	3
4. Oppstart av privat grunnskoleopplæring i hjemmet	4
5. Utgifter til hjemmeundervisning	4
6. Tilsyn	4
7. Dersom privat grunnskoleopplæring ikke er tilfredsstillende.....	5
8. Ungdom som har fylt 15.....	6
9. Overgang til videregående opplæring	6
Vedlegg 1: Mal for invitasjon til første samtale.....	7
Vedlegg 2: Mal for oppstartssamtale	8
Vedlegg 3: Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med foresatte	9
Vedlegg 4: Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med elev	10
Vedlegg 5: Mal for rapport.....	11

1. Formål

Dokumentet beskriver Balsfjord kommunes rutiner og ansvar ved privat grunnskoleopplæring i hjemmet, jf. opplæringsloven § 22-5.

Formålet er å sikre en enhetlig, faglig forsvarlig og lovmessig praksis når foresatte selv velger å gi privat grunnskoleopplæring i hjemmet. Rutinen skal bidra til at kommunen ivaretar barnets rett til grunnskoleopplæring ivaretas.

Dokumentet skal brukes av:

- Oppvekstadministrasjonen – ansvar for mottak av melding, informasjon, koordinering og vedtaksbehandling.
- Rektor ved elevens nærscole – ansvar for tilsynets gjennomføring og kvalitet.
- Tilsynslærer – ansvar for planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringen gjennom tilsyn.
- Foresatte – ansvar for å følge kravene til innhold, dokumentasjon og opplæring hjemme.

2. Privat grunnskoleopplæring i hjemmet

Privat grunnskoleopplæring i hjemmet er regulert i opplæringsloven §22-5:

Foreldre har plikt til å melde frå til kommunen dersom dei skal gi barna privat grunnskoleopplæring i heimen.

Den private grunnskoleopplæringa i heimen skal oppfylle krava til formålet med opplæringa i [§ 1-3](#), krava i [§ 1-4](#) andre ledd om at opplæringa skal vere i samsvar med læreplanar for fag og [§ 1-6](#) første ledd om fag- og timefordelinga, forbodet mot forkynning i [§ 14-5](#) og krava i [§ 14-7](#) til korleis opplæringa om emna kristendom, religion, livssyn og etikk skal leggast opp.

Kommunen skal føre tilsyn med at den private grunnskoleopplæringa i heimen oppfyller krava i andre ledd. Når kommunen får melding om at eit barn skal få slik opplæring, skal kommunen opne tilsyn innan tre månader etter at opplæringa tar til. Kommunen kan krevje at barn som får privat grunnskoleopplæring i heimen, tar prøver som kan vise om opplæringa oppfyller krava i andre ledd.

Dersom opplæringa ikkje oppfyller krava i andre ledd, skal barnet gå på skolen.

3. Rundskriv om privat grunnskoleopplæring

Udir har utarbeidet veileder som omhandler privat grunnskoleopplæring i hjemmet.

Veilederen tar utgangspunkt i at opplæringa som gis privat i hjemmet, skal til svare samme undervisning som blir gitt i offentlig eller private skoler.

[Rundskriv om privat grunnskoleopplæring i heimen.](#)

3. Registrering av elever og flytting av familier til/fra kommunen

Registrering av elever i opplæringspliktig alder blir daglig importerer fra folkeregisteret gjennom kommunens oppvekstadministrative system. Elever som ikke har norsk personnummer, fanges opp gjennom kommunens flyktingtjenesten og/eller ved at foresatte selv kontakter skolene.

Ved flytting til kommunen ber skoleeier om samtykke til innhenting av nødvendig dokumentasjon fra tidligere tilsynsmyndighet.

Dersom en elev som har privat grunnskoleopplæring, flytter fra kommunen, er det tilsynsskolen som har ansvar for å melde flytting til ny kommune. Ved henvendelse fra ny tilsynsmyndighet og samtykke fra foresatte oversendes tilsynsrapporter.

4. Oppstart av privat grunnskoleopplæring i hjemmet

Foresatte har plikt til å melde fra til kommunen før de starter opp med privat hjemmeundervisning.

Meldingen sendes:
Balsfjord kommune
Rådhusgata 11
9050 Storsteignes

Kan også sendes pr.mail: postmottak@balsfjord.kommune.no

Elevene registreres som hjemmeskoleelev. Elevenes nærscole registreres som tilsynsansvarlig.

Følgende opplysninger må meldes til kommunen:

- Barnets navn
- Folkeregistrert adresse
- Hvem av foresatte som skal gi barnet/barna opplæring
- Når opplæringa skal starte

Etter å ha meldt inn opplysningene, kan hjemmeundervisninga starte.

Når kommunen får melding om privat hjemmeundervisning, vil rådgiver oppvekst innkalle foresatte og rektor som er ansvarlig for tilsyn, til en førsamtale. I førsamtalen vil det informeres om tilsynet og kravene til privat grunnskoleopplæring i hjemmet, samt kommunens ansvar. (se vedlegg 1). Foresatte kan omgjøre sitt valg når som helst.

5. Utgifter til hjemmeundervisning

Balsfjord kommune dekker ikke utgifter til lærebøker og undervisningsmateriell eller utgifter jf. opplæringsloven §§ 11-6, 11-4 eller 11-5.

6. Tilsyn

Kommunen skal føre tilsyn for å sikre at kravene til innholdet i opplæringa oppfylles jf. opplæringsloven §22-5.

Kommunen plikter å starte tilsyn innen 3 måneder etter oppstart av hjemmeundervisning. Et tilsyn bør startes opp så tidlig som mulig.

Tilsynet gjennomføres av tilsynslærer ved elevens nærscole. Tilsynslærer skal inneha pedagogisk kompetanse til å vurdere kvaliteten på opplæringa og elevens faglige utbytte.

Tilsynsmøter skjer fortrinnsvis på elevens hjemmeadresse. Dersom foresatte ønsker at tilsynet skal være på elevens nærscole, legges det til rette for det.

I første tilsynsmøte klargjøres det faglige innholdet, og det skal utarbeides plan/årshjul for det videre samarbeid. Eleven stemme skal høres gjennom samtale i hvert tilsynsmøte. (se vedlegg 2).

Tilsyn skal foregå minst to ganger per skoleår slik at kommunen har tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om elevens rett til grunnskoleopplæring er oppfylt jf. opplæringsloven og gjeldende læreplan.

Eleven skal gjennomføre kartlegginger jf. Balsfjord kommunes kartleggingsplan. Kartleggingene gjennomføres av tilsynslærer på elevens nærscole. Kartleggingene skal være en del av grunnlaget for å vurdere elevens ståsted. Tilsynslærer kan også gi prøver i andre fag og fagområder.

Dersom man er i tvil om opplæringen i hjemmet er tilstrekkelig, skal hyppigheten av tilsynet økes, samt at det må vurderes å gjennomføre andre særskilte kartlegginger og prøver.

Selv om eleven må gjennomføre kartleggingene, betyr det ikke at det skal gis vurdering etter forskrift til opplæringsloven kapittel 9.

Tilsynslærer gjennomfører tilsyn iht. planen. Tilsynet skal reflektere innhold i opplæringen og læringsresultater hos elevene, (se retningsgivende spørsmål - vedlegg 3 og 4). I tilsynet skal det tas hensyn til foreldrenes rett til å tilpasse opplæringen ut fra formålet med hjemmeundervisningen, i de tilfellene livssyn eller pedagogiske forhold ligger til grunn for ønsket om privat hjemmeundervisning.

Etter hvert tilsynsmøte, skal tilsynsfører utarbeide en rapport der man konkluderer med om opplæringen er tilstrekkelig eller ikke (se vedlegg 5). Foresatte mottar kopi av rapporten. Tilsynsføreren skal ha kjennskap til læreplanens mål og hva som er forventet utvikling for aldersgruppen. Tilsynsføreren skal kunne vurdere barnets arbeid sett opp mot aldersadekvate barns arbeid. Det må legges til grunn at det er store individuelle forskjeller når det gjelder hva ulike barn lærer til hvilken tid, og det er viktig å se om barnet følger sin egen læringskurve. Ved tvil om undervisningen er tilstrekkelig, skal tilsynets hyppighet vurderes økt, og eventuelt kalle barnet inn til særskilte prøver.

Elever som har utenlandsopphold i inntil tre måneder, kan tilsynet føres via teams eller andre nettbaserte tjenester. Varer utenlandsoppholdet mer enn tre måneder, opphører elevens rett til grunnskoleopplæring i Norge.

7. Dersom privat grunnskoleopplæring ikke er tilfredsstillende

Vurderer tilsynsfører at opplæringen i hjemmet ikke tilsvarende den grunnskoleopplæringen som blir gitt i offentlige skoler i Balsfjord kommune, skal kommunen fatte et enkeltvedtak som krever at barnet starter på skolen.

Ansvarlig for tilsyn i oppvekstadministrasjonen utarbeider enkeltvedtaket etter følgende prinsipper:

- Foresatte gis anledning til å uttale seg før vedtak fattes.
- Barn over 15 år gis anledning til å uttale seg.
- Kommunalsjef for oppvekst og kultur fatter vedtak.

Vedtaket kan påklages til Statsforvalteren, jf. opplæringsloven § 29-1.

Dersom barnet ikke møter, må rektor ved skolen melde saken til barnevernet. Foresatte kan straffes med bøter, jf. opplæringsloven § 2-7.

8. Ungdom som har fylt 15

Ungdom som har fylt 15 år, avgjør selv spørsmålet om «valg av utdanning». Ungdom som har fylt 15 år kan selv velge å avslutte opplæringen gitt av foreldrene for å fullføre grunnskolen i den offentlige skolen. Skoleeier, eventuelt rektor ved nærscole, skal innhente samtykke fra eleven.

9. Overgang til videregående opplæring

Ungdom som får privat grunnskoleopplæring i hjemmet, har ikke rett til ordinært vitnemål fra grunnskolen. De som har fått privat grunnskoleopplæring i hjemmet, får ikke ta eksamen for elever på 10.trinn for å få karakterer og vitnemål.

Kommunalsjef for oppvekst og kultur skriver en dokumentasjon om at ungdommen har gjennomført privat grunnskoleopplæring i hjemmet. Dokumentasjonen legges ved søknad til videregående skole. Ved inntak til videregående skole vil ungdom som har hatt privat hjemmeundervisning bli tatt inn på individuelt grunnlag jf. forskrift til opplæringsloven § 4-20, første ledd bokstav c.

Vedlegg 1: Mal for invitasjon til første samtale

Privat grunnskoleopplæring i hjemmet– navn på elev

Balsfjord kommune har xx.xx.xxxx mottatt informasjon om privat grunnskoleopplæring i hjemmet for (barnets navn), f. xx.xx.xxxx.

Retten til privat grunnskoleopplæring i hjemmet er forankret i menneskerettighetskonvensjoner og er slått fast i opplæringsloven § 2-2 første ledd og § 22-5. Privat grunnskoleopplæring i hjemmet er i utgangspunktet omfattet av de samme lovreglene og forskriftene når det gjelder formål og innhold, som opplæringen i offentlig grunnskole.

Når du/dere som foresatte velger privat grunnskoleopplæring for ditt/deres barn, må dere påse å:

1. Utarbeide en plan for at opplæringen følger de nasjonale læreplanene
2. Sikre at den private grunnskoleopplæringa følger det samme formålet med opplæringa som er nedfelt i opplæringsloven §1-3, samt legge en plan for hvordan du/dere kan dokumentere at prinsippene følges
3. Vise til at dere følger kravene til timer og fag jf. opplæringsloven § 1-6
4. Det må legges en plan for hvordan livssynsopplæringa skal foregå. Jf. opplæringsloven skal elevene få kunnskap om religioner og livssyn, samt at den forbyr forkynning av enkelte religioner.

Etter opplæringsloven § 22-5 har kommunen både rett og pliktig til å føre tilsyn av den private grunnskoleopplæringen.

Kommunen skal føre tilsyn for å sikre at den private grunnskoleopplæringa oppfyller kravene i opplæringsloven § 22-5 andre ledd.

Tilsynet skal gjennomføres på en slik måte at kommunen ser til at barnet får den «tilsvarende undervisningen» han/hun har rett til. Det er rådgiver i Oppvekst administrasjon, undertegnede (navn på rådgiver), som vil utføre dette tilsynet.

Kommunens første tilsyn vil omfatte en orientering av rundskriv [Rundskriv om privat grunnskoleopplæring i heimen.](#)

Samtalen vil ha fokus på mål, innhold og planer for opplæringen av (Barnets navn). Det vil også legges en plan for videre tilsyn.

Det er ønskelig at (navn på barnet) er til stede i denne samtalen.

Tilsynet finner sted ... klokken ... på hjemmeadressen/offentlig bygg.

Fint om dere kan bekrefte om datoen passer på mail til undertegnede.

Med vennlig hilsen

Vedlegg 2: Mal for oppstartssamtale

Gjennomføringsplan for tilsyn ved privat hjemmeundervisning

Forankring: Det vises til kommunal rutine for tilsyn ved privat grunnskoleopplæring i hjemmet.. Denne skal sikre at kommunen fører tilsyn med elever som får privat grunnskoleopplæring.

Navn:		Adresse:	Mobil:
Navn elev:	F.dato:		
Navn foresatte:			
Navn foresatte:			
Skoleeier har gått gjennom Rundskriv om privat grunnskoleopplæring i heimen , og sikret at foresatte er gjort kjent med innholdet.			
Bakgrunn for valg av privat grunnskoleopplæring:			
Planer for gjennomføringen (mål, innhold og planer):			
Avtale for datoer og sted for kommende tilsyn:			
Avtale for særskilte prøver.			
Annet:			
Underskrift foresatte:	Underskrift foresatte:	Underskrift barn over 15 år:	Underskrift skoleeier:

Vedlegg 3: Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med foresatte

Tema	Spørsmål
Foresatte følger læreplanverket og sørger for at eleven oppnår kompetansemålene i de ulike fagene.	<ul style="list-style-type: none">• Hvem er ansvarlig for opplæringen hjemme?• Hvordan foregår opplæringen?• Hvordan sikrer dere at læreplanen følges i alle fagene? Planer, læremidler, læringsstrategier, grunnleggende ferdigheter, sosial kompetanse m.m.• Deltar eleven på aktiviteter som idrett, kulturskolen eller liknende?
Opplæringen er tilpasset barnets evner og forutsetninger i tråd med opplæringsloven §2-13.	<ul style="list-style-type: none">• Hvordan tilpasses undervisningen hjemme (alder, progresjon og mestring)?• Elevmedvirkning?
Foresattes vurdering av hjemmeundervisningen og elevens utvikling.	<ul style="list-style-type: none">• Er eleven på forventet nivå?• Hvilke utfordringer møter dere? Hva er videre målsettinger og planer for å nå dem?
Språk og språkopplæring (ved annet morsmål enn norsk)	<ul style="list-style-type: none">• Hvem står ansvarlig for norskopplæringen og hva er innholdet i opplæringen?• Hvilke anledninger og arenaer har barna for å snakke norsk – har de kontakt med norske barn/snakker de med norske barn?

Vedlegg 4: Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med elev

Tema	Spørsmål
Oppfølging av læreplan og undervisning (fag) Om egen læringssituasjon	<ul style="list-style-type: none">• Hva liker/ hvilke fag liker du best å jobbe med?• Er det noe/ noen fag du synes er vanskelig?• Hva gjør du når noe er vanskelig?• Hvordan lærer du best?• Fortell hvordan du jobber i f.eks. norsk, matematikk, engelsk.• Hvem hjelper deg?• Gjerne forberedt: Kan du vise fram/ fortelle om et arbeid du har gjort?
Språk og språkopplæring	<ul style="list-style-type: none">• Hvordan lærer du språk?• Fortell fra en bok du har lest.
Interesser, fritid og lek	<ul style="list-style-type: none">• Hva liker du best å gjøre?• Hvar du noen å være sammen med?
Hjemmeskole	<ul style="list-style-type: none">• Hva er det beste ved å ha skole hjemme?• Hvorfor?• Hva liker du minst ved å ha skole hjemme?• Hvorfor?

Vedlegg 5: Mal for rapport

Rapport fra tilsyn av privat hjemmeundervisning – navn på elev

Tilstede:

Privat hjemmeundervisning er regulert av opplæringsloven §2.13. *Bruk av lova for privat opplæring i heimen*, og sees i sammenheng med § 2-1 om tilsvarende opplæring. Det vil si at den private hjemmeundervisningen skal tilsvare den som blir gitt i offentlig grunnskole. Det er et krav om at læreplanverket skal følges, og at barnet får en tilpasset opplæring.

Balsfjord kommune v/ xxxx skole gjennomførte tilsyn med privat grunnskoleopplæring xx.xx.xxxx, sted.

Kort referat fra tilsynet: (oppsummering av mal 3 og 4)

Tilsynsførers vurdering av grunnskoleopplæringa i hjemmet:

Tilsynsførers konklusjon av hjemmeundervisning jf opplæringsloven § 2-2 og §22-5:

Opplæringen er tilfredsstillende:	
Opplæringen er ikke tilfredsstillende:	
Opplæringen er tilfredsstillende, men følgende forhold må følges opp videre:	

Kopi:
Kommunalsjef oppvekst og kultur
Rådgiver oppvekst